

TUNTOSARVI

Nro 10 ♦ Lokakuu 2012

Suomen Kuurosokeat ry

CI-viikonlopusta
voimaa ja vertaistukea

Matka kohti
Euroopan sydäntä

Sisältö

Pääkirjoitus: Kuulumisia CI-maailmasta.....	3
CI-viikonlopusta voimaa ja vertaistukea.....	4
Faktaa: Lukuja sisäkorvaistutuksesta.....	6
Hossan hiljaisuutta ja husky-vaellusta.....	7
Matka kohti Euroopan sydäntä.....	10
Viisi kysymystä.....	13
Uusi viestintäkouluttaja esittäytyy.....	14
Kansainvälinen ikkuna: Punavalkoinen keppi kuurosokeille.....	15
Aluesihteeripalvelut esittäytyy.....	16
Viisi kysymystä: vastaukset.....	17
Kuntoutuslomalaisen liikunnan iloa.....	18
Takakansi: Kaksi uutta esitettä valmistunut.....	20

Etukannen kuva: Kuuloimplantoitu voi nauttia musiikista siinä missä normaalikuuloinenkin. Kuva: Kalle Kiviniemi.

Tuntosarvi 11/2012 ilmestyy viikolla 46. Aineiston viimeinen jättöpäivä 23.10. Aineistoa voi lähettää osoitteeseen: tiedotus@kuurosokeat.fi.

TUNTOSARVI
38. vuosikerta
ISSN 0358-2280

Julkaisija
Suomen Kuurosokeat ry.

Taitto
Katriina Ekola

Päätoimittaja
vs. tiedottaja Katriina Ekola,
p. 040 753 2026, s-posti:
tiedotus@kuurosokeat.fi.

Toimitusneuvosto
Esko Jäntti (puheenjohtaja), Aarne Pirkola, Ari Suutarla, Jaakko Evonen (sihteerit) ja Katriina Ekola.

Hinta
Vuosikerta 25 euroa. Suomen Kuurosokeat ry:n jäsenille ja asiakkaille ilmainen. 12 numeroa vuodessa isokirjoituksella, pisteillä, äänitteellä, videona ja/ tai elektronisena versiona. Ruotsinkielinen Känselförbundet ilmestyy 4 kertaa vuodessa isokirjoituksella.

Tilaukset ja osoitteenmuutokset
Suomen Kuurosokeat ry, PL 40, 00030 IIRIS, p. 040 778 0299, faksi 040 604 7477, s-posti: kuurosokeat@kuurosokeat.fi. Toimiston aukioloaika ma-pe klo 8.00–15.45.

Painopaikka
Oriveden Kirjapaino.

Toimituksella on oikeus käyttää lehden juttuja yhdistyksen internet-sivuilla www.kuurosokeat.fi. Tuntosarvi on Kulttuuri-, mielipide- ja tiedelehtien liiton Kultti ry:n jäsenlehti.

Kuulumisia CI-maailmasta

Sisäkorvaistute (Cochlear Implant), tuttavallisemmin implantti, on monelle kuurosokeallekin tuttu apuväline. Olin juuri vuotuisessa CI-viikonlopussa ja päivien anti oli jälleen valtava, niin vertaistuellisesti kuin tiedollisestikin. Tänä vuonna teemana oli ”Säädöt kohdalleen!”.

Fyysikko **Esa Ojala** säätää implantteja Turussa. Hänen luentonsa lähti selkeistä perusasioista: implanttikuulo on sähköinen kuulo. Korvan takana oleva prosessori jakaa äänen taajuuksiin, jotka voidaan mitata. Taajuuden erottelu tapahtuu sisäkorvassa. Implantinkäyttäjillä simpukan omat värekarvat ovat lakanneet toimimasta ja leikkauksessa simpukkaan työnnetty elektrodipiuha korvaa ne: elektrodit stimuloivat hermoja ja aivot rekisteröivät signaalit ääniksi. Kuuloaistimus on siis implantin ja ihmisen oman kuulojärjestelmän tulos. Vaikka moni implantoitu pystyy itse hoitamaan asioitaan puhelimitse ja näyttää kuuluvan hyvissä olosuhteissa melkein kuin kuuleva, niin kannattaa muistaa, että implantin prosessorin mikrofoni poimii ääniä samanaikaisesti noin 40 desibelin alueelta, normaalikuulevan korva 90 db:n alueelta.

Suomessa leikataan kahta implanttimerkkiä: Cochlear ja Med-EL. Molempien maahantuojaen edustajat olivat jälleen paikalla ja vasta implanttia harkitsevat saivat tilaisuuden tutustua kumpaankin laitteeseen. Luennolla kerrottiin muun muassa, että implantinkäyttäjien määrä tuplaantuu joka 5. vuosi, mutta sairaaloiden henkilökunnan määrä ei. Maahantuojaat järjestävätkin itse koulutuspäiviä meille käyttäjille. Myös ikäihmisten kuulon kuntoutuksesta tuli iloisia uutisia Berliinistä: siellä tehdyn tutkimuksen mukaan myös yli 70-vuotiailla yleinen vireystaso sekä itsetunto nousivat ja masennusoireet vähenivät kuten nuoremmilla CI-käyttäjillä. Kuurouden kestolla oli suoraan vaikutusta siihen, miten nopeasti puheenerottelu kehittyi.

Tapahtumassa oli tällä kertaa neljä muutakin usheria minun lisäksi. **Russ Palmer** ja **Riitta Lahtinen** olivat paitsi kutsuttuja esiintyjiä myös osallistujia tapahtuman antiin. Näkövamma ei oleellisesti erota meitä muista implantinkäyttäjistä ja vertaistukikokeuksia löytyy siitä huolimatta!

Milla Päiväniemi
hallituksen jäsen ◆

CI-viikonlopusta voimaa ja vertaistukea

Teksti ja kuva: Jaakko Evonen

Turun kristillisellä opistolla järjestettiin 14.–16.9.2012 CI-viikonloppu, johon osallistui sisäkorvaistutteen käyttäjiä sekä asiasta muutenkin kiinnostuneita. Ohjelmassa oli asiantuntijaluentoja, vertaistukea ja keskustelua sisäkorvaistutteen maailmasta. Mukana oli myös Cochlearin ja Med-EL:n edustajia, jotka esittelivät sisäkorvaistutteen viimeisimpiä uutuuksia.

Russ Palmerin ja Riitta Lahtisen esityksessä käsiteltiin sosiaalisia pikaviestejä sekä implantilla kuulemista. Russ ja Riitta ovat kehittäneet yhdessä erilaisia sosiaalisia pikaviestejä, joita he käyttävät esimerkiksi hälyssä. He totesivat, että ne auttavat sosiaalisissa tilanteissa kun viestin voi välittää tuntoaistin kautta nopeasti. Esityksen yhteydessä tehtiin myös käytännön harjoituksia vierustoverin kanssa piirtämällä erilaisia sosiaalisia pikaviestejä keholle.

Russ kertoi kokemuksiaan implanteista musiikin kuuntelussa. Hän totesi, että musiikki on nyt kahdella implantilla entistä nautittavampaa verrattuna tilanteeseen, kun hän käytti vielä kuulokojeita. Korkeat taajuudet kuuluvat hänen mukaansa nyt aiempaa paremmin ja äänet erottuvat selvemmin.

Esityksen jälkeen Russ ja hänen tulkkinsa **Juha Sarkkola** esittivät Russin tekemiä kappaleita, kuten ”Come Back to Me” ja ”Deafblind Blues”. Tunnelma salissa oli lämmin ja sähköinen, jonka huomasi myös hymyilevistä esiintyjistä.

TYKS:n kuulokeskuksen sairaalafyysikko **Esa Ojala** piti luennon korvan ja sisäkorvaistutteen toiminnasta. Hän kertoi myös akustisen ja implanttikuulemisen eroista sekä implanttien säätämiseen liittyvistä asioista. Lisäksi hän esitteli erityistä tietokoneohjelmaa, joka taltioi mikrofoniin puhuttua ääntä ja esittää sen kuviona ruudulla.

Russ Palmer ja Juha Sarkkola viihdyttivät yleisöä.

Ojalan mukaan eräitä eroja normaalin kuulemisen ja implantti-kuulemisen välillä on siinä, että normaalikuulossa on enemmän taajuuksia implanttikuuloon nähden. Hän kertoi myös säästävästä leikkauksesta. Siinä kuulokoje säädetään toistamaan matalat taajuudet ja implantti korkeat taajuudet.

Ojala totesi, että implantin säätövaiheessa tärkeitä seikkoja ovat eri taajuuskanavien sopivat kynnykset ja voimakkuustasot. Säätöihin totuttamisessa voikin mennä aikaa, joten vanha ohjelma on mahdollista jättää tarvittaessa voimaan.

Dr. **Heidi Olze** Berliinistä tuli kertomaan Saksassa tehdystä tutkimuksesta, jossa selvitettiin iäkkäiden kokemuksia sisäkorvaistutehdoista. Hänen mukaansa Saksassa leikataan nykyisin noin 2000 CIPotilasta vuodessa ja käytäntönä maassa on se, että lapset saavat implantin molempiin korviin. Aikuisien osalta tuplaimplantointi on tosin monimutkaisempi juttu ja vaatii enemmän taustatutkimuksia potilaskohtaisesti.

Itse tutkimukseen osallistui 55 potilasta. Tutkimuksen mukaan iäkkäiden potilaiden elämänlaatu ja hyvinvointi ovat kohentuneet implantin saamisen jälkeen. Tämä

johtuu kuulemisen ja puheenymmärryksen paranemisesta. Myös saatiin selville, että tinnitys, stressi ja masennus ovat vähentyneet sisäkorvaistuteleikkauksen myötä.

Ohjelmassa oli myös ryhmäkeskusteluja, joissa käytiin läpi kokemuksia implantista ja vaihdettiin ajatuksia. Kukin ryhmä esitti lopuksi kootut yhteenvedot keskusteluisista luentosalissa muulle yleisölle.

CI-viikonlopuista todettiin, että ne ovat tärkeitä tapahtumia, joissa mm. omaiset saavat tietoa implanttimaailmasta. Ilmeni, että osalle käyttäjistä apuväline on tuonut lisää voimaa identiteettiin ja apuvälinettä koristellaan mielellään. Implantti saattaa helpottaa keskustelijoiden mukaan elämäntilannetta sekä arjessa että työelämässä. Väärinkuulemisia ei pelätä, vaan niille uskalletaan myös nauraa. Toisaalta tinnitys ja tuleva implanttileikkaus saattavat jännittää leikkaukseen menemistä, keskustelujen yhteenvedosta ilmeni.

Viikonloppu oli mielestäni kaiken kaikkiaan mukava ja rento. Toivon, että vastaavia tilaisuuksia järjestetään lisää jatkossakin, koska luennot ja vertaistuki ovat hyvä yhdistelmä implanttimaailmaan tutustuessa. ♦

Faktaa: Lukuja sisäkorvaistutuksesta

Teksti: Milla Päiväniemi

Tällä hetkellä maailmassa on noin 250 000 sisäkorvaistutteen käyttäjää.

Pohjoismaissa on noin 6100 sisäkorvaistutteen käyttäjää, joista bilateraalisia eli molemmin puolin implantoituja on noin 1400 (1987–2012).*

Suomessa sisäkorvaistuteleikkauksia tekevät yliopistolliset sairaalat Helsingissä, Turussa, Tampereella, Oulussa ja Kuopiossa. Yhteensä CI-leikkauksia oli vuoden 2012 toukokuun loppuun mennessä tehty 928 kpl. Eniten istutteita molempiin korviin on leikattu Tampereella ja Helsingissä.

*Sisäkorvaistutteiden määrät maailmanlaajuisesti ja Pohjoismaissa perustuvat Cochlear Nordic AB:n markkinatietoihin Pohjoismaissa. ♦

Hossan hiljaisuutta ja husky-vaellusta

Teksti: Paula Valminen

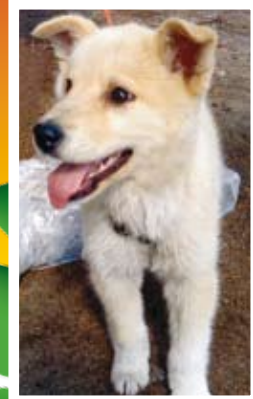
Kuva: Janika Valminen

Alkukesän aamuaurinko kurkisteli vielä ujosti kerrostalojen takaa, ja jokirannasta kantautui korviini satakielen soinnukas soolo. Olimme lähdössä tyttäreni kanssa Porin alueen ryhmän mukana kuurosokeiden kesäpäiville Hossaan, kauas Kainuun maisemiin.

Aikaisesta herätyksestä huolimatta hyväntuulinen 13-henkinen viriketoimintaporukkamme nousi Otavankadulta linja-autoon, ja pitkä, noin 800 kilometrin matkamme alkoi kuskin suunnatessa auton keulan kohti Tamperetta.

Hyvää matkaa!

Jatkaessamme Tampereelta bussi lähes täynnä, vallitsi siellä iloinen ilmapiiri. Vilkasta kuulumisten vaihtoa käytiin taktiilisti kädestä käteen sekä suomenkielellä viittoen. Tietysti myös puheella kommunikoivat saivat suunvuoronsa, ja tulkeilla riitti töitä käsien täydeltä.

- Kun kasvan isoksi, minusta tulee varmasti husky, tuntuu tämä hellyttävän näköinen pörröturkki ajattelevan.

Hankasalmella nautitun lounaan jälkeen matka jatkui täysin vatsoin osan joukosta torkahdellessa, ja toisten jatkaessa jutustelua. Kahvitauot vessakäynteineen toivat tervetullutta liikettä vähitellen kangistuviin niveliin.

Näin matkasimme halki metsäisten järvimaisemien sivuuttaen Kuopion ja monta muuta paikkakuntaa matkalla pohjoiseen aina Kajaaniin asti.

Enpä osannut kuvitella Kajaanista olevan samanlaisen taipaleen perille kuin jo Porista Tampereelle. Saimme Kajaanista vielä mukaan muutaman kuurosokean ohjaajansa kanssa.

Loppumat-
kasta seurasimme,
näkyisikö tien vieressä lii-
kettä. Pian kuljettaja joutuikin hil-
jentämään vauhtia menosuuntaan
jolkottelevan poron takia. Muuta-
mat saivat siitä kuvamuiston kän-
nykkäänsä. Muistui vanha tele-
visiosarjakin mieleen, kun eräässä
tienviitassa luki Hoikka, vaikka ei
näitä maisemia aitoina televisiossa
nähtykään.

Iltakuuden pintaan automme kaarsi
Hossan lomakeskuksen pihapiiriin.
Myös Helsingin viriketoimintalais-
ten bussi pääsi perille mukanaan
Kajaanin rautatieasemalta kyytiin
noukittu oululaisten porukka. Koko
muonavahvuuteemme kuului liki
sata henkilöä.

Autuaalta tuntui laskeutua jaloilleen
ja siirtyä majoitustiloihin sekä päiväl-
liselle. Vielä hetki pinnisteltiin väsy-
myksen kanssa seuraavan päivän
ohjeistamiseksi. Moni matkaaja taisi
laillani kaatua petiin ilman isompia
tuuditteluja.

Hyvin nukutun yön jälkeen aamupa-
lalle kävellessämme aistin luonnos-
sa jotain aivan outoa - hiiskumaton
hiljaisuus kaikkialla. Sitä piti pysäh-
tyä ihmettelemään.

Syötyämme aamiaisen huristelimme
kaikki poropuistoon. Saimme kuvata
ja ruokkia sekä rapsutellakin poroja.
Komeimpien sarvien omistaja taisi
itsekin tietää arvonsa, vielä **Sauliksi**
nimetty. Matkamuistomyymälä tarjo-
si monenlaisia käsityötuotteita. Tuli-
sijan äärellä saivat halukkaat nauttia
nokipannukahvit.

Poropuiston yhteydessä olevaan
saareen toimi lossikuljetus. Lossin
lähtöä odotellessa sattui hauska
tilanne, kun yksi poroistakin tahtoi
kyytiin mukaan. Sen verran hätäi-
seksi tämä osoittautui, ettei malt-
tanut lähtöselvitystä odotella, vaan
päättyi lähteä uimaan.

Saaresta löytyi porontaljoilla katettu
laavu. Sisällä käsiin osui pehmeiksi
käsiteltyjä taljoja aina katettua ma-
kuusijaa myöten. Saattoi vain ku-
vitella, miten talvipakkasten pauk-
kuessa sujahdettiin vällyjen väliin
lämmittelemään.

Vauhdikasta menoa valjaissa

Lounaan ja päivälevon jälkeen kro-
pat latautuneina valmistauduimme
ainakin tyttäreni odottamaan husky-
vaelluskävelyyn. Siihen osallistui
vain neljä rohkeaa kuurosokeaa.
Innokkaimmat koirat haukkuivat ja
hyppivät talutushihnoissa. Näistä

tempoilijoista valjastettiin yksi jokaisen vaeltajan eteen. Tarkoituksena oli kävellä puolentoista tunnin vaelusretki lähimetsän maastossa. Lähdimme vauhdikkaasti poluille kukin vuorollamme sopivin välimatkoin. Keskinäisen rauhan säilymiseksi koirilla piti säilyä tarkka kulkujärjestys.

Maasto osoittautui odotettua haasteellisemmaksi, ja pian selvisi, miten ja millä vauhdilla edettäisiin. Letkan keulassa kulki maastopyörätuolilla yksi ryhmämme jäsen avustajiensa kanssa.

Maisemat vilisivät ohitse niitä ihaillematta. Hiki alkoi nousta pintaan ja vauhdikas meno jatkui mäkisessä maastossa. Ehdimme juuri ja juuri väistää isommat oksat ja kivet. Tuli pa eteen mutaiset ja liukkaat traktorin jättämät jäljetkin, joiden keskellä kohosi mättäinen töyräs. Koirat käytiin juottamassa metsän siimeksessä järven rannalla.

Ranskankielinen oppaammekin taisi pudota kartalta, kun kielivaikeudet ja kokemattomuus ryhmästäimme aiheutti hämminkiä. Matkamme jatkui vielä hyvän tovin, kunnes äkkiä käännymme paluumatkalle. Koirat juotettiin uudelleen ja vauhtia lisättiin. Siltä ainakin tuntui kropan

karatessa maitohapoille, eikä kellenäkään ollut kaivattua vesipulloa matkassa.

Väsyneinä, hikisinä ja janoisina palasimme lomakeskukseen, jossa muu porukka jo odotteli ihmetellen viipymistämme. Sovittu vaellusaika näet tuplaantui!

Rentouttava lepo hetki ruokailun jälkeen virkisti, kun yhdessäoloa jatkettiin. Jotkut innostuivat onkimaan ja toiset viettivät aikaa rannalla iltauringon syleilyssä. Kesäkuun ilta päättyi sisällä karaokeen.

Viimeisen aamupäivän retkikohteeseen Julmalle-Ölkylle ajeltiin noin sadan kilometrin matka. Perillä Suomussalmen pohjoisosassa odotti venekyyti, jolla 50 henkeä kerralla kuljetettiin tämän kolme kilometriä pitkän ja 50 metriä syvän kanjonijärven selälle. Ympärillä kohosivat korkeat kallioseinämät, ja mustanpuhuva vesi hieman pelottikin.

Turvallisesti rantaan päästyämme palasimme haikein mielin lounaalle, minkä jälkeen keräännymme vielä yhteiskuvaan päärakennuksen edessä. Vielä halaukset toiselle autoporukalle, ja niin pitkä kotimatka saattoi alkaa. ♦

*Kauko Ronkainen (vas.) ja Mikhail Leoukhine
Pedro Pablo Rubensin talon edessä.*

Matka kohti Euroopan sydäntä

Teksti: Mikhail Leoukhine

Kuvat: Mikhail Leoukhinen kotialbumista

Tiistai 11. syyskuuta

Aurinkoisena syysaamuna suunta-
si ryhmä joensuulaisia näkövam-
maisista oppaineen kohti Belgian
pääkaupunkia Brysseliä. Juna lähti
Joensuusta klo 09.17. Matkalla ryh-
mään liittyi porukkaa Imatralta, Uu-

deltamaalta ja Turusta. Ryhmässä
oli myös kaksi kuurosokeaa: **Kauko
Ronkainen** ja **Mikhail Leoukhine**.
Junamatka päättyi Turkuun, josta
jatkoimme lentokoneella Brysseliin.
Ensimmäisen päivän vaelluksem-
me loppui, kun ryhmäläiset saapu-
ivat eri kyydeillä majoituspaikkaan:

erääseen Mechelenissä olevaan hostelliin.

Vähän Belgiasta

Belgia on kuningaskunta. Kolme suurta aluetta muodostavat Belgian liittovaltion. Ne ovat Flanderit, Vallonia ja pääkaupunkiseutu. Asukkaita on 10.4 miljoonaa. Asukkaista suurin osa on katolisia. Maassa on kolme virallista kieltä: hollanti, ranska ja saksa. Belgia tunnetaan erityisesti oluesta ja suklaasta. Nykyään maassa on runsaat sata panimoa, jotka valmistavat noin 360 olutmerkkiä.

Keskiviikko 12. syyskuuta

Ohjelma alkoi keskiviikkona tutustumismatkalla Antwerpeniin, jossa oppaanamme toimi merimiespastori **Heli Huttunen**. Häneltä saimme tietää, että Antwerpen on Belgian suurin satama- ja teollisuuskeskus. Sen satama on Euroopan toiseksi suurin. Se on myös Euroopan timanttikaupan keskus – ja samalla kulttuurikeskus, josta tulimme vakuuttuneiksi päivän aikana.

Ensimmäisenä kohteena, johon halusimme tutustua, oli **Pedro Pablo Rubensin** talo.

Tämä iso, kauniisti koristettu rakennus, kauniine tauluineen, patsaineen ja sisustuksineen, antoi meille kuvan siitä, miten varakkaat porvarit elivät rikkaassa Antwerpenissa 1500–1600-luvuilla.

Sitten tutustuimme vanhaan keskustaan ja kävimme katsomassa kolme kaupungin keskustassa sijaitsevaa toria, joissa oli patsaita ja suihkulähteitä. Torin reunalla nousee Antwerpenin Katedraali ja muita kauniita vanhoja rakennuksia.

Välillä söimme ranskanperunaa, joka on tosiasiaa belgialainen keksintö!

Päivän viimeisenä tutustumiskohteena oli Suomen Merimieskirkko, joka toimii Antwerpenissa ”olohuoneena” suomalaisille merimiehille ja tarjoaa heille erilaisia palveluja – ja tarvittaessa myös apua. Väsyneinä palasimme illalla majoituspaikkaamme.

Torstai 13. syyskuuta

Alustavan suunnitelman mukaan torstaina oli määrä lähteä Bryggeen. Mutta osa, edellisestä päivästä hyvin väsyneitä ryhmäläisiä, ei halunnut sinne. Siitä syystä keskityimme

Mechelenin nähtävyyksiin tutustumiseen.

Tästä päivästä mieleen jäi mahtava, **Janin** sanojen mukaan - ”pelottavan korkea” - Mechelenin Katedraali upeine maalauksineen, pat-saineen ja saarnaajapapin tuoleineen. Tässä on syytä kiittää Jani Strandia hänen erinomaisista kuvailuistaan matkan aikana. Niin torstaina kuin muinakin päivinä me kurosokeat saatoimme ”nähdä” hänen silmillään **Van Deyckin** ja Rubensin maalauksia kuten myös muitakin kulttuuriaarteita.

Perjantai 14. syyskuuta

Perjantai oli virallinen vierailupäivä. Aamiaisen jälkeen lähdimme matkaan Brysseliin, Belgian pääkaupunkiin. Bryssel on maan suurin kaupunki ja samalla EU:n hallinnollinen keskus, lisäksi siellä sijaitsee NATO:n päämaja. Kaupungin keskeisimmän osan asukasluku on vähän yli miljoona. Bryssel on EU:n kolmanneksi kallein kaupunki mitattuna menoilla asukasta kohti.

Näkövammaisen näkökulmasta Brysselissä on vaikea liikkua, koska siellä on epätasainen maasto, jalkakäytävillä on paljon kaikenlaisia

Mikhail Antwerpenin Katedraalin edessä olevalla aukiolla.

esteitä ja risteysten liikennevaloista puuttui piippauslaitteita.

Virallisen vierailun alussa meistä otettiin yhteiskuva, jonka jälkeen **Mari Tuominen** kertoi yleisesti Euroopan Parlamentista. Puheenvuorossaan ryhmämme kutsuja, **Sari Essayah**, kertoi europarlamentaarikon työstä. Lopuksi Essayahin avustaja Merja Eräpolku kertoi omasta työstään, erityisesti Sari Essayahin toimiston rutiinitöiden hoitamisesta.

Parlamenttivierailun jälkeen söimme lounasta Luxemburgin aukion reunassa olevassa kahvilassa. Sitten matka jatkui Suomen EU:n Suurlähetystöön, jossa sen toiminnasta meille kertoi **Pasi Korhonen**.

Loppupäivän aikana tutustuimme Brysselin keskustaan ja kävimme ostoksilla. Illalla syödessämme ilta-palaa oli hauskaa kuunnella kadulla kulkevan orkesterin reipasta musiikkia. Illallisen jälkeen palasimme majoituspaikkaamme.

Lauantai 15. syyskuuta

Lauantaiaamuna alkoi matka takaisin Suomeen. Tulimme lentäen Turkuun noin klo 19. Osa ryhmäläisistä jatkoi matkaa kohti kotiaan. Muut jäivät yöksi Turun retkeilymajaan. Ja lopulta sunnuntai-iltana 16.9. paluujuna saapui Joensuuhun.

Vielä vähän matkasta

Matkan järjestäjä **Pasi Päivinen** teki omaa työtään erinomaisesti. Pieniä ongelmia lukuun ottamatta kaikki sujui kuin rasvatusti. Minun mieleeni matkasta jäivät vain hyvät puolet ja mukavat muistot. Kiitos vain Pasille matkasta! ♦

Viisi kysymystä

Aatos Ahonen

1. Minä vuonna YYA-sopimus raukesi?
2. Missäpäin maailmaa sijaitsee Tulimaa?
3. Mikä yliopisto on Yhdysvaltain vanhin?
4. Mikä on ainoa maanosa, jossa ei ole havupuita?
5. Heijari on raskas ja järeä työväline. Mutta mikä se on toiselta nimeltään?

Vastaukset sivulla 17.

Uusi viestintäkouluttaja esittäytyy

Tervehdys! Tässä esittäytyy **Jenni Hautamäki**, Suomen Kuurosokeat ry:n uusi viestintäkouluttaja. Nimi-viittomani tehdään 5-käsimuodolla ”irokeesi” keskelle päätä; liike alkaa pääläeltä jatkuen takaraivolle asti, sormet hieman irti toisistaan.

Olen ollut mukana IT-työryhmässä 3.9.2012 alkaen ja hoidan Merja Kovan vanhaa pestiä sen aikaa, kun hän on mukana Aktiivinen Seniori (AKSE) -projektissa. Saatan olla monelle jo ennestään tuttu, koska olen toiminut tätä ennen viittomakielen tulkkina.

Tulkiksi valmistuin nelivuotisen koulutuksen jälkeen vuonna 2006 Diakonia-ammattikorkeakoulusta, Turun yksiköstä. Vaihtoehtoisissa ammatinopinnoissani suuntauduin tulkkausseen kuuroutuneille ja kuurosokeille, ja niitä taitoja olen harjoittanut tulkin ammatissani. Hakeuduin viestintäkouluttajan tehtäviin, koska koin että tarvitsen pientä taukoa tulkin töistä ja halusin töihin viittomakielen pariin. Koen, että työ viestintäkouluttajana tarjoaa minulle hyvän mahdollisuuden oppia lisää kuurosokeudesta ja asiakaslähtöisestä työstä, viittoma-

Kuva: Pentti Pietiläinen

kielen taitoani unohtamatta. Isona haasteena otan myös vastaan IT-viittomiston kehitystyön, joka on yksi osa-alue työssäni. Muita työtehtäviäni ovat IT-koulutuksessa mukana oleminen kahden muun IT-kouluttajan kanssa sekä kuntouttava työ aikuiseina kuurosokeutuneiden parissa yksilö- ja ryhmäkursseilla. Vastuualueina tässä minulle kuuluu mm. viittotun kommunikation eri muotojen opetus ja tulkinkäytön ohjaus. Työpisteeni sijaitsee Kuurosokeiden Toimintakeskuksella, Tampereella.

Omaan vahvat eteläpohjalaiset juuret, olenhan kotoisin sen häijystä ytimeistä Kauhavalta, tarkemmin sanottuna Korttesjärveltä. Korttesjärvi on

nykyään osa Kauhavan kaupunkia ja se sijaitsee noin 65 km Seinäjoelta pohjoiseen. Asun mieheni kanssa Tampereella, ja vapaa-aikaani vauhdittaa kaksivuotias labradorinnoutaja **Alma**. Alman kanssa tulee treenattua ja harrastettua mm. vesipelastusta, tottelevaisuutta ja noutoa, kohta alamme kokeilla riistaviettiä. Olen

myös ahkera musiikin kuluttaja, sillä käyn mielelläni keikoilla ja konserteissa. Nähdään kuntoutuskursseilla ja IT-koulutusviikoilla!

Hyvää syksyä kaikille!
Jenni Hautamäki ◆

Kansainvälinen ikkuna

Punavalkoinen keppi kuurosokeille

Teksti: Ari Suutarla

Bulgarian kuurosokeiden järjestö tiedottaa, että maan parlamentti on hyväksynyt muutoksen tieliikennelakiin. Laki kehottaa autoilijoita noudattamaan varovaisuutta, kun näkyvissä on lapsia, vanhuksia tai vammaisia henkilöitä, näkövammaisia valkoisen kepin kanssa tai kuurosokeita punavalkoraidallisen kepin kanssa.

Tiedotteessa kerrotaan, että kuurosokeiden punavalkokeppi on käytössä jo muun muassa Isossa-Britanniassa, Tsekin tasavallassa sekä Kroatiassa.

Brittiläisestä verkkokaupasta kuurosokeiden punavalkoisia keppejä löytyy seitsemän punnan hintaan kahta mallia. Toisessa punainen osuus on valkean kepin alapäässä, toisessa keskellä. Näkövammaisten Keskusliiton Aviriksessä kuurosokeille on suositeltu tavallisia valkoisia keppejä.

Kotimainen valkoisten keppien valmistaja **Erkki Pernu** on laittanut joihinkin malleihin punaisen kärjen, jotta keppi erottuu lumesta. Pimeän varalta on nähty myös punaisia heijastinnauhoja. Näillä ei ole kuitenkaan kytkentää kuurosokeuteen. ◆

Aluesihteeripalvelut esittäytyy

Asiakkaan terveydentilan muutos

Asiakkaan terveydentila muuttui radikaalisti huonommaksi. Omainen otti yhteyttä aluesihteriin ja oli huolissaan siitä, kuinka he selviävät kotona. Aluesihteri ei päässyt samana päivänä kotikäynnille, joten hän pyysi kotipalvelua menemään paikalle. Kotipalvelu lähti asiakkaan ja omaisen kanssa lääkäriin.

Omaisen toiveesta aluesihteri kutsui kokoon puolentoista viikon päähän kokouksen, jossa arvioitaisiin laaja-alaisesti muuttunutta palvelutarvetta. Kokoukseen osallistuvat asiakkaan ja omaisen lisäksi aluesihteri, vammaispalvelun sosiaalityöntekijä, keskussairaalan kuntoutusohjaajat sekä kunnan kotipalveluohjaaja, paikallisen asumisyksikön työntekijät ja seurakunnan diakoniatyöntekijä. Omaisen toiveesta aluesihteri tilasi tulkit kokouksen keston ajaksi eli 2,5 tunniksi. Kokouksen järjestämiseen aluesihteriltä kului useita tunteja.

Kokouksessa selvitettiin asiakkaan ja omaisen muuttunutta palvelutarvetta, jonka perusteella kunnan

sosiaalityöntekijä teki palvelusuunnitelman. Kunnalla ei ollut tarjota vapaata palveluasumispaikkaa, joten kotipalvelua lisättiin kolmeen kertaan päivässä. Lisäksi yöllä kodissa käydään yhden kerran tarkastamassa tilannetta. Muutosta tuli myös siihen, että kotisairaanhoidaja alkoi käydä kerran viikossa annostelemassa lääkkeitä. Koska avuntarve on nyt lisääntynyt, aluesihterin on tarkoitus hakea asiakkaan kanssa tälle ylintä eläkettä saavan hoitotukea. Tämä ratkaisu helpotti asiakasta sekä hänen omaistaan.

Ovet lukitsematta kaiken päivää – hälytinjaestelmäkartoitus

Eräänä kauniina päivänä aluesihteri oli puhumassa näkövammaisten kerhossa kuurosokeudesta. Yksi kerholainen oli sekä kuulo- että näkövammaisen, mutta hänen vammojaan oli tähän asti hoidettu toisistaan täysin erillään. Aluesihterille selvisi, että uudella asiakkaalla on ovet lukitsematta kaiken päivää. Hän halusi, että vieraat varmasti pääsevät hänen luokseen.

Hänen olonsa oli tästä hieman turvaton, mutta mieluummin hän piti ovet auki, kuin jätti huomaamatta vieraiden tuloa. Aluesihteerillä oli onneksi tarjota tähän pulmaan ratkaisu: hälytinjaestelmä. Tätä varten aluesihteerin vieraili ensimmäisen kerran uuden asiakkaan luona kartoittamassa hälytinjaestelmätarvetta. Yhdessä todettiin, että tärkein oli ovikellohälytinjaestelmä, mutta lisäksi tarvittiin myös palovaroitinja puhelinhälyttimet. Näitä siis haettiin kunnalta. Samalla asiakkaan kanssa täytettiin vammaispalveluiden hakulomake. Näin asiakas sai laitettua ovensa lukkoon, mutta tiesi silti avata oven tulijoille. Asiakas oli tyytyväinen ja nyt hän osaa jatkossakin ottaa yhteyttä aluesihteerin apua tarvitessaan.

Ovi lukossa, avaimet sisällä

Kovilla talvipakkasilla, joita viime vuosina on ollut, asiakas tuli aluesihteerin toimistoon pelkät sisävaatteet päällä. Hän oli vienyt roskat ja unohtanut ottaa avaimet mukaansa. Hän oli kävellyt kilometrin matkan aluesihteerin toimistoon lämmittellen välillä reitin varrella olleissa kaupoissa. Asiakas oli kylmissään ja harmissaan, eikä muistanut isännöitsijäfirmaa. Aluesihteerin ajoi asiakkaan kanssa tämän asunnolle ja he selvittivät yhdessä talon isän-

nöitsijän nimen. Sen jälkeen aluesihteerin soitti huoltofirmaan, josta tultiin avaamaan ovi.

Toimitukselta

Aluesihteeripalvelut ovat esittäytyneet vuoden 2012 Tuntosarven numeroissa. Numerossa 2/2012 esiteltiin yleisesti järjestöme aluesihteeripalveluja. Kesän kaksosnumerossa 6–7/2012 kerrottiin aluesihteerityön lähtökohdista ja tavoitteista. Samassa numerossa kuvattiin yksi aluesihteerin työpäivä sekä millaisia asioita aluesihteerin huomioi tavatessaan uuden asiakkaan. ♦

Viisi kysymystä

Vastaukset:

1. 1992
2. Etelä-Amerikan eteläkärjessä
3. Harvard
4. Antarktista
5. Pudotusvasara

Kuntoutuslomalaisen liikunnan iloa

Nimimerkki Torpparska

Someron Lamminniemen hyvinvointikeskus sijaitsee Varsinais-Suomessa. Maisema on täynnä maalaistoja, peltoja ja metsiä. Meitä oli 21 kuntoutuslomalaista kuulonäkövammaista omaisineen. Kahvitarjoilun aikana esittäydyimme ja saimme kukin oman huoneen avaimen. Näin kahvilla myös yllättäen **Alli ja Hannu Leppälän**. Alli on entinen Arlan kuurossokeiden ammattikoulun opettaja.

Menimme huoneisiimme. Petyin pahasti kapeaan ja lyhyeen sänkyyn. Olkoon, ajattelin. Kestän viikon verran ja varon putoamasta sängystä. Muuten huone olikin upea suihkuhuoneineen!

Viikon aikana meillä oli tarjolla kuntosaliharjoittelua ja luentoja. Saimme vireyttä ja voimaa ruoasta ja voimatasapainoharjoittelusta. Ulkoilimme ja venyttelimme. Meillä oli tasapainoryhmä, nivelryhmä ja vesijumppaa. Aamureippailut ulkona, tuolitanssi musiikin säestyksellä ja sauvakävelylenkit antoivat meille mahtavia elämyksiä. Ne tekivät terää kunnolleni ja saivat aikaan hyvää oloa mielelleni.

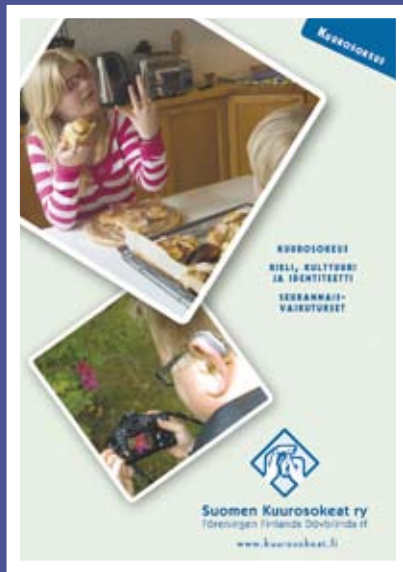
Henkilökunta oli ystävällistä ja ammattitaitoista. Maukas itse tehty ruoka ja leivonnaiset maistuivat hyvältä, ja keittiöhenkilökunta hymyili kauniisti koko viikon! Kerroin heille ammattitani. Se oli jymyuutinen heille: pärjäsinkin pitkään emännän vastuullisessa ja vaativassa tehtävässä kuulonäkövammaisena.

Kunto-ohjaajien kanssa meillä oli vahvaa huumorin hersyilyä liikunnan merkeissä. Kuntoutuksessa olevat sotaveteraanit ymmärsivät meitä vammaisina ja suhtautuivat meihin ystävällisesti ja kunnioittavasti. Juttelimme heidän kanssaan ja vaihdoimme päivän kuulumisia. Kunnia heille urheudesta sodissa ja isänmaan pelastamisesta.

Ruusuiset kiitokset Lamminniemen hyvinvointikeskuksen henkilökunnalle ja järjestäjille mahtavasta kuntoutuksen ja liikunnan voiman elämyksestä. Kiitos korvatytölle viikon tulkkaamisesta. Ihmeeksi hän kesti minua, vauhtimummia. Olen onnellinen, kun sain kunnolle terää kuntoutuksen avulla. Kotimatkan jälkeen pääsin jälleen leveään ja pitkään sänkyyn ja karkotin viikon valvotut yöunet! ♦

Kaksi uutta esitettä valmistunut

Järjestön esitesarjaan on valmistunut kaksi uutta esitettä: kuurosokeus ja saavutettavuus.

Sarjassa aikaisemmin ilmestyneet esitteet ovat: järjestön yleisesite, kuntoutumis- ja asumispalvelut, aluesihteeripalvelut, kuurosokeiden kommunikaatio sekä IT-palvelut.

Esitteitä voi kysyä tiedotuksesta osoitteella:
tiedotus@kuurosokeat.fi.